

Βρυξέλλες, 6.2.2014
COM(2014) 61 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση αποκάλυψε σειρά αδυναμιών στην οικονομική διακυβέρνηση και εποπτεία της ΕΕ. Οι περισσότερες αδυναμίες στον τομέα της εποπτείας αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και με τα έξι νομοθετήματα που είναι κοινώς γνωστά ως «εξάπτυχο». Ωστόσο, με δεδομένες τις υψηλότερες πιθανότητες οι οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές να έχουν σημαντικά δευτερογενή αποτελέσματα σε μια ζώνη ενιαίου νομίσματος, κατέστη αναγκαία η θέσπιση ισχυρότερων μηχανισμών. Για τους σκοπούς αυτούς, εκδόθηκαν από τον νομοθέτη οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 472/2013 και (ΕΕ) αριθ. 473/2013¹. Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013 προβλέπονται ειδικές διαδικασίες σχετικά με την ενισχυμένη εποπτεία και την εποπτεία κατά τη διάρκεια και μετά το πρόγραμμα στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, με τυποποίηση των προσεγγίσεων που στο παρελθόν εφαρμόζονταν *ad hoc* και σύνδεση της χρηματοδοτικής συνδρομής με το πλαίσιο της Συνθήκης που σχετίζεται με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών. Οι εν λόγω κανονισμοί που εντάσσονται στο επονομαζόμενο «δίπτυχο» τέθηκαν σε ισχύ την 30ή Μαΐου 2013.

Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013 (εφεξής «ο κανονισμός») ορίζονται κανόνες που αφορούν την ενισχυμένη εποπτεία, τα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής και την εποπτεία μετά το πρόγραμμα, με την εφαρμογή των οποίων η Επιτροπή και το Συμβούλιο μπορούν να ασκήσουν έναν βαθμό εποπτείας κατάλληλο για την εκάστοτε περίπτωση και συμπληρωματικό προς τις λοιπές υφιστάμενες διαδικασίες πολυμερούς εποπτείας. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή και το Συμβούλιο μπορούν να διαπιστώσουν εάν ένα κράτος μέλος πρέπει να λάβει περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των ειδικών κινδύνων που εγκυμονεί το συγκεκριμένο κράτος μέλος για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ· τα εν λόγω μέτρα θα στοχεύουν στην ταχεία επαναφορά μιας υγιούς οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και, κατά περίπτωση, στην αποκατάσταση της ικανότητας του κράτους μέλους να χρηματοδοτείται πλήρως μέσω των χρηματαγορών.

Ο κανονισμός θεσπίστηκε με σκοπό να ευθυγραμμιστούν οι τρέχουσες πρακτικές που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή προγραμμάτων χρηματοπιστωτικής συνδρομής στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ με το θεσμικό πλαίσιο που ορίζεται στη Συνθήκη και, με τον τρόπο αυτό, να διασφαλιστεί ταυτόχρονα η βελτιωμένη εφαρμογή των εν λόγω αρχών στα κράτη μέλη. Ο βαθμός παρεμβατικότητας της παρακολούθησης και της εποπτείας θα εξαρτάται από τη σοβαρότητα της χρηματοπιστωτικής κατάστασης του εμπλεκόμενου κράτους μέλους. Με τον κανονισμό καθίσταται επίσης δυνατή η απλούστευση των αλληλεπικαλυπτόμενων υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα κράτος μέλος λαμβάνει χρηματοδοτική συνδρομή.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού, έως τον Ιανουάριο του 2014, και στη συνέχεια ανά πενταετία, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση

¹ EE L 140 της 27.5.2013.

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού, συνοδευόμενη, αν είναι σκόπιμο, από πρόταση τροποποίησης του εν λόγω κανονισμού. Η έκθεση αυτή αξιολογεί, μεταξύ άλλων: α) την αποτελεσματικότητα του κανονισμού· β) την πρόοδο όσον αφορά την εξασφάλιση στενότερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και διαρκούς σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων των κρατών μελών σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ· γ) τη συμβολή του κανονισμού στην επιτυχία της στρατηγικής της Ένωσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στόχος της επισκόπησης του κανονισμού είναι η ανασκόπηση της εφαρμογής του από την έναρξη ισχύος του. Το περιεχόμενο που παρουσιάζεται, στο πλαίσιο της παρούσας επισκόπησης, σχετικά με την οικονομική πρόοδο που σημειώθηκε από κράτη μέλη που υπάγονται σε πρόγραμμα δεν αποσκοπεί ούτε στην επικάλυψη ούτε στην υποκατάσταση των συνήθων αποστολών επιθεώρησης που διενεργούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών.

Ο κανονισμός είναι σε ισχύ για πολύ μικρό χρονικό διάστημα, γεγονός που συνεπάγεται σοβαρούς περιορισμούς ως προς την έκταση των στοιχείων που μπορούν να αξιολογηθούν και τον βαθμό της εν λόγω αξιολόγησης την προκειμένη στιγμή. Η επανεξέταση του «δίπτυχου» και του «εξάπτυχου» στα τέλη του 2014, αντιθέτως, θα καταστήσει δυνατή τη διενέργεια μιας πιο ολοκληρωμένης και εις βάθος αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του κανονισμού.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 472/2013

2.1. Εφαρμογή του κανονισμού

Με το άρθρο 2 παράγραφος 5 και το άρθρο 7 παράγραφος 12 του κανονισμού ανατίθεται στην Επιτροπή να δημοσιεύει, για σκοπούς ενημέρωσης, δύο καταλόγους μέσω χρηματοδοτικής συνδρομής: i) των μέσων που είναι προληπτικού χαρακτήρα και, χωριστά, ii) των μέσων για τα οποία οι κανόνες του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) δεν απαιτούν πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής. Τον Οκτώβριο του 2013 η Επιτροπή εξέδωσε την εν λόγω ανακοίνωση².

Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, κανένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ δεν έχει υποβληθεί σε ενισχυμένη εποπτεία σύμφωνα με το άρθρο 2 και κανένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ δεν έχει ολοκληρώσει πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού, στα κράτη μέλη που λαμβάνουν χρηματοδοτική συνδρομή κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του, εφαρμόζονται οι κανόνες του. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός ισχύει για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που υπάγονταν σε κάποιο μέσο παροχής χρηματοδοτικής συνδρομής στις 30 Μαΐου 2013.

Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Κύπρος ήταν δικαιούχοι χρηματοδοτικής συνδρομής από ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη, τον ΕΜΧΣ, τον ΕΜΣ, τον ΕΤΧΣ ή άλλο σχετικό διεθνή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, όπως το ΔΝΤ. Στο πλαίσιο του κανονισμού εγκρίθηκαν νέες αποφάσεις για την προσαρμογή των υφιστάμενων προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής.

² ΕΕ C 300 της 16.10.2013.

Τέσσερα κράτη μέλη λαμβάνουν χρηματοδοτική συνδρομή που συνδέεται με πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής, θέτοντας έτσι σε εφαρμογή το άρθρο 7 του κανονισμού.

Ελλάδα

Η Ελλάδα έχει ολοκληρώσει δύο προγράμματα οικονομικής προσαρμογής. Το πρώτο περιγράφηκε αναλυτικά στην απόφαση 2010/320/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2010, και τροποποιήθηκε αρκετές φορές στη συνέχεια. Το δεύτερο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής υλοποιήθηκε με την απόφαση 2011/734/ΕΕ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2011, που τροποποιήθηκε τελευταία φορά με την απόφαση 2013/6/ΕΕ του Συμβουλίου³.

Ιρλανδία

Το ιρλανδικό πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής υλοποιήθηκε με την απόφαση 2011/77/ΕΕ του Συμβουλίου τον Φεβρουάριο του 2011. Οι επικαιροποιήσεις του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής εγκρίθηκαν δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 5 του κανονισμού την 9η Ιουλίου 2013 μέσω της εκτελεστικής απόφασης 2013/373/ΕΕ του Συμβουλίου⁴.

Πορτογαλία

Το πορτογαλικό πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής υλοποιήθηκε με την απόφαση 2011/344/ΕΕ του Συμβουλίου στις 20 Μαΐου 2011. Οι επικαιροποιήσεις του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής εγκρίθηκαν δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 5 του κανονισμού την 9η Ιουλίου 2013 μέσω της εκτελεστικής απόφασης 2013/375/ΕΕ του Συμβουλίου⁵.

Κύπρος

Το κυπριακό πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής υλοποιήθηκε με την απόφαση 2013/236/ΕΕ του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2013, λίγο πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Προς χάριν σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής εγκρίθηκε βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 2 του κανονισμού μέσω της απόφασης 2013/463/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2013⁶.

Η *Ισπανία* έλαβε χρηματοδοτική συνδρομή για την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτό σημαίνει ότι οι διατάξεις του κανονισμού που αφορούν τα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής δεν ισχύουν για την Ισπανία. Ωστόσο, η Ισπανία θα υποβληθεί σε εποπτεία μετά το πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού αμέσως μετά τη λήξη του τρέχοντος προγράμματος χρηματοδοτικής συνδρομής.

2.2. Αποτελεσματικότητα του κανονισμού

Βασικός σκοπός του κανονισμού είναι η ενίσχυση της παρακολούθησης και της εποπτείας των κρατών μελών που απειλούνται ή αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα. Στοχεύει στη θέσπιση διαφανών, αποδοτικών, εξορθολογισμένων και προβλέψιμων διαδικασιών εποπτείας για τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε ενισχυμένη εποπτεία, πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής και εποπτεία μετά από πρόγραμμα.

³ ΕΕ L 48 της 21.2.2013.

⁴ ΕΕ L 191 της 12.7.2013.

⁵ ΕΕ L 192 της 13.7.2013.

⁶ ΕΕ L 250 της 20.9.2013.

Ο κανονισμός ισχύει από τις 30 Μαΐου 2013. Ένα τόσο σύντομο χρονικό πλαίσιο καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού, καθώς παρέχει περιορισμένα στοιχεία στα οποία θα βασιστεί η εκτίμηση αυτή.

Ειδικότερα, πολλές διατάξεις του κανονισμού σχετίζονται με την περίοδο κατά την οποία τα προγράμματα αναπτύχθηκαν και υποβλήθηκαν σε διαπραγματεύσεις. Στα ισχύοντα προγράμματα, οι εν λόγω περίοδοι ήταν προγενέστερες της έναρξης ισχύος του κανονισμού. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματικότητα του κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 19 δεν μπορεί να αξιολογηθεί σε σχέση με αυτές τις προηγούμενες φάσεις.

Επιπλέον, δεν είναι εφικτή η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού σε σχέση με την ενισχυμένη εποπτεία, καθώς κανένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ δεν έχει τεθεί ακόμα υπό ενισχυμένη εποπτεία. Για τους ίδιους λόγους, δεν μπορεί ακόμα να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του κανονισμού σε σχέση με την εφαρμογή της εποπτείας μετά το πρόγραμμα.

Για το διάστημα αυτό, η αποτελεσματικότητα μπορεί να αξιολογηθεί μόνον όσον αφορά τα υφιστάμενα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής. Αυτά στοχεύουν στην ταχεία επαναφορά μιας υγιούς και βιώσιμης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και την αποκατάσταση της ικανότητας του κράτους μέλους να χρηματοδοτείται πλήρως μέσω των χρηματαγορών. Μέχρι στιγμής, τα υφιστάμενα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής έχουν επιτύχει τους στόχους του κανονισμού.

Ωστόσο, η υπό εξέλιξη εφαρμογή των προγραμμάτων σε Ελλάδα, Πορτογαλία και Κύπρο θα παράσχει σημαντικές παραμέτρους και στοιχεία σχετικά με τους τρόπους εκτίμησης της αποτελεσματικότητας για την επόμενη επισκόπηση. Ομοίως, η επικείμενη έξοδος της Ιρλανδίας και της Ισπανίας από τα προγράμματα χρηματοδοτικής συνδρομής θα παράσχει νέα στοιχεία για τη διεξαγωγή μιας πιο ενδεδειγμένης εκτίμησης της αποτελεσματικότητας της εποπτείας μετά το πρόγραμμα σε μεταγενέστερο στάδιο.

Η στενή παρακολούθηση όλων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ θα συμβάλει στην άμεση αντιμετώπιση της τρωτότητας που ενδέχεται να προκύψει και στην αποφυγή της μετάδοσης του προβλήματος στην ΟΝΕ ή την Ένωση.

2.3. Πρόοδος όσον αφορά την εξασφάλιση στενότερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και διαρκούς σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων των κρατών μελών σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 και το νομοθετικό «εξάπτυχο» θα υποβληθούν σε εκτίμηση το 2014 στο πλαίσιο επανεξέτασης. Αναμένεται στο πλαίσιο αυτό να εξεταστεί με πιο ολοκληρωμένο τρόπο η πρόοδος που θα έχει επιτευχθεί από άποψη συντονισμού και σύγκλισης.

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 ορίζει το πλαίσιο για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες. Μεταξύ άλλων, προβλέπει τον στενότερο συντονισμό των κρατών μελών που υπόκεινται σε προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής και θεσπίζει το γενικό πλαίσιο για την εποπτεία μετά το πρόγραμμα.

Επιπλέον, ο κανονισμός προβλέπει ενισχυμένη οικονομική εποπτεία με σκοπό την εξασφάλιση συνέπειας μεταξύ των οικονομικών πολιτικών –ιδίως μεταξύ του ενωσιακού πλαισίου πολυμερούς εποπτείας που θέσπισε η ΣΛΕΕ και των πιθανών όρων πολιτικής που συνδέονται με τη χρηματοδοτική συνδρομή– και την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων. Για τον σκοπό αυτό, ο κανονισμός περιέχει ρήτρες που

αφορούν τη συνέπεια με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011⁷ και με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 473/2013⁸. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που υπόκεινται στον κανονισμό εξαιρούνται από ορισμένες υποχρεώσεις για την αποφυγή αυτής ακριβώς της αλληλεπικάλυψης των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων.

Ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις για τα κράτη μέλη που βγαίνουν από ένα πρόγραμμα και παύουν να λαμβάνουν αντίστοιχη χρηματοδοτική συνδρομή (π.χ. Ιρλανδία) κατά τη διάρκεια των ετήσιων κύκλων μακροοικονομικής εποπτείας. Με σκοπό την εξομάλυνση της πλήρους επανένταξης των κρατών μελών που υπάγονται στους μηχανισμούς οικονομικού συντονισμού, η Επιτροπή θα εφαρμόσει άμεσα τα πρότυπα εργαλεία εποπτείας στα κράτη μέλη που έχουν εφαρμόσει με επιτυχία προγράμματα οικονομικής προσαρμογής.

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Δεδομένου ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 τέθηκε μόλις πρόσφατα σε ισχύ, είναι πολύ νωρίς για να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος της εφαρμογής του στις οικονομικές συνθήκες.

Όλα τα κράτη μέλη για τα οποία ισχύει το περιεχόμενο του κανονισμού έχουν προβεί σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με σκοπό την αντιμετώπιση των πηγών τρωτότητας και δημοσιονομικής αστάθειας. Τα προβλήματα της Ιρλανδίας και της Κύπρου είχαν τις ρίζες τους κυρίως στον τραπεζικό τομέα. Ως εκ τούτου, η Ιρλανδία προέβη σε αναδιοργάνωση του κλάδου, σε ανακεφαλαιοποίηση των βιώσιμων τραπεζών και σε εκκαθάριση των μη βιώσιμων τραπεζών και διεξάγει ενεργά προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων με σκοπό τη δέουσα αξιολόγηση των χαρτοφυλακίων στοιχείων ενεργητικού. Αναδιάρθρωση και εξυγίανση των τραπεζών πραγματοποιήθηκε και στην Κύπρο, όπως και ταχεία και άμεση απομόχλευση. Επιπλέον, και οι δύο χώρες πραγματοποίησαν και εξακολουθούν να πραγματοποιούν μεταρρυθμίσεις των αγορών εργασίας και προϊόντων. Στην πρώτη περιλαμβάνεται η εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την απασχόληση και η μεταρρύθμιση των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ιρλανδία, καθώς και η αναστολή της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών στον ιδιωτικό τομέα έως το 2014 στην Κύπρο. Η δεύτερη αφορά μεταξύ άλλων προγράμματα ιδιωτικοποίησης σε διάφορους τομείς του κλάδου ενέργειας και μεταφορών και σε εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού (Ιρλανδία). Εκτός αυτού, και οι δύο χώρες πραγματοποίησαν και εξακολουθούν να πραγματοποιούν μεταρρυθμίσεις με σκοπό την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών και τη μείωση της χρηματοπιστωτικής πίεσης.

Η Ελλάδα προέβη σε εντυπωσιακή δημοσιονομική εξυγίανση και πραγματοποίησε βαθιές μεταρρυθμίσεις των αγορών εργασίας και προϊόντων, όπως ο περιορισμός των διατυπώσεων για τη σύσταση νέων επιχειρήσεων και η απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης, καθώς και μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων, του συστήματος υγείας και του φορολογικού συστήματος, με σκοπό την προαγωγή της προσαρμογής, της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Το υψηλό δημόσιο χρέος, οι διαρθρωτικές δυσκαμψίες και οι επαχθείς θεσμικές ρυθμίσεις εξακολουθούν να γεννούν ανησυχία.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁸ Ωστόσο, τα άρθρα 1 έως 5 και 13 έως 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 473/2013 δεν ισχύουν.

Τέλος, η Πορτογαλία βρισκόταν αντιμέτωπη με διαρθρωτικές αγκυλώσεις και υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους. Για να αντιμετωπισθούν αυτές οι πηγές αστάθειας, εφαρμόστηκαν αρκετές δέσμες μεταρρυθμιστικών μέτρων. Για παράδειγμα, μειώθηκε το ύψος των επιδομάτων ανεργίας, εκτελέστηκαν προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων, αυξήθηκε ο ανταγωνισμός στο λιανικό εμπόριο και μειώθηκαν τα εμπόδια για την είσοδο στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών. Επιπλέον, διευρύνθηκε η βάση του ΦΠΑ και καταργήθηκε σειρά απαλλαγών στον φόρο εισοδήματος.

Λεπτομερής και αναλυτική εκτίμηση της κατάστασης στις χώρες που υπάγονται σε πρόγραμμα παρουσιάζεται στα αποτελέσματα των αποστολών επιθεώρησης, τα οποία δημοσιεύονται στην έκδοση «European economy» (Ευρωπαϊκή οικονομία) και είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής στην ακόλουθη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/index_en.htm.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στην παρούσα ανακοίνωση περιγράφονται ορισμένες από τις ουσιώδεις πτυχές του επονομαζόμενου «δίπτυχου», και ειδικότερα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013. Η φιλόδοξη δημοσιονομική εξυγίανση σε συνδυασμό με ευρείες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και χρηματοπιστωτική αποκατάσταση, με τη στήριξη εξωτερικής χρηματοδοτικής συνδρομής –συνηθέστερα μέσω προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής– συνέβαλαν στον περιορισμό της αναταραχής στις χρηματαγορές και, στη συνέχεια, στη σταθεροποίησή τους.

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 έχει αποδειχθεί μέχρι στιγμής ότι αποτελεί επαρκές πλαίσιο για την ενίσχυση της παρακολούθησης και εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα.

Οι διατάξεις που περιέχονται στο «δίπτυχο» και τα διαδικαστικά πρότυπα που θεσπίζονται σε αυτό φαίνεται ότι καθιστούν δυνατό τον καλύτερο συντονισμό σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Ωστόσο, όπως διευκρινίζεται στην παρούσα ανακοίνωση, το σύντομο χρονικό διάστημα ισχύος του κανονισμού παρέχει περιορισμένα στοιχεία στα οποία μπορεί να βασιστεί η εν λόγω αξιολόγηση. Για παράδειγμα, δεν έχει δοκιμαστεί ακόμη η ενισχυμένη εποπτεία, αλλά ο κανονισμός θεσπίζει πλαίσιο που θα καταστήσει δυνατή τη στενότερη παρακολούθηση των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που είτε απειλούνται είτε αντιμετωπίζουν χρηματοοικονομικές δυσκολίες. Επίσης, δεν έχει δοκιμαστεί ακόμη η εποπτεία μετά το πρόγραμμα.

Συστηματική και ενδεδειγμένη εκτίμηση, η οποία θα βασίζεται στην εμπειρογνωμοσύνη που έχει αποκτηθεί, θα πραγματοποιηθεί με την ευκαιρία της επόμενης επισκόπησης του παρόντος κανονισμού, η οποία θα διενεργηθεί παράλληλα με την επισκόπηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 473/2013 και του νομοθετικού «εξάπτυχου».